

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ
ЗБЕРЕЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФОНДІВ НЕРУХОМОЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РЕГІОНІВ.**

*Болбас О.М.
аспірант навчально-науково-виробничого центру
НУЦЗУ*

Інформаційне забезпечення процесів збереження і використання регіональних фондів нерухомої культурної спадщини є сукупністю заходів що реалізуються органами державної влади і регіональних рівнів по збору, систематизації і наданню в користування інформації про регіональні фонди нерухомої культурної спадщини, соціально-економічні стосунки, що виникають з приводу їх збереження і використання, а також про інституціональні основи функціонування нерухомих пам'ятників в просторі сучасних регіонів.

Користувачами інформаційних продуктів, що формуються у рамках нормативно-інформаційної підсистеми, є:

- органи державного управління, що створюють регулюючий вплив на соціально-економічні стосунки, пов'язані із збереженням і використанням фондів нерухомої культурної спадщини регіонів;
- суб'єкти регіональних ринків, залучені в процеси збереження і використання нерухомих пам'ятників, розташованих на території регіону, як економічних і культурних благ.

Для здійснення державного обліку нерухомих пам'ятників, розташованих на територіях регіонів, діючим вітчизняним законодавством передбачена фіксація відомостей про них в єдиному державному реєстрі об'єктів культурної спадщини суспільства, що

представляє собою "державну інформаційну систему, що включає банк даних, єдність і порівнянність яких забезпечуються за рахунок загальних принципів формування, методів і форм ведення".

Ця процедура припускає формування по кожному з об'єктів пакету документаційного забезпечення. Для уточнення збереження нерухомих пам'ятників, а також їх найменувань, адрес, категорій соціокультурної значущості, пооб'єктного складу і інших характеристик, органами охорони об'єктів культурної спадщини державного і регіонального рівнів здійснюється інвентаризація фондів.

Слід зазначити, що у рамках реалізації заходів по обліку нерухомих пам'ятників є доцільним формування регіональними органами охорони об'єктів культурної спадщини власних баз даних про нерухомі пам'ятники, розташовані на їх території. Інформаційне наповнення таких баз даних повинне визначатися потребами регіональних органів виконавчої влади у зв'язку з реалізацією ними пам'ятникоохоронних функцій і функцій по управлінню об'єктами культурної спадщини, що знаходяться у власності суб'єктів держави. Окрім обліку для формування інформаційного забезпечення потрібна організація моніторингів регіональних фондів нерухомої культурної спадщини.

Моніторинг регіонального фонду нерухомої культурної спадщини є сукупністю періодично здійснюваних заходів по збору і систематизації інформації про стан об'єктів культурної спадщини, розташованих на території регіону, а також про значущі параметри їх довкілля.

Чинним вітчизняним законодавством передбачено виконання моніторингів регіональних фондів нерухомої культурної спадщини (припускаючи обстеження стану пам'ятників і їх фотофіксацію). В той же час, підзаконні акти, регламентуючі порядок проведення таких моніторингів, а також методичні рекомендації по їх здійсненню до теперішнього часу не розроблені. Слід відмітити, що методичне

забезпечення моніторингів регіональних фондів нерухомої культурної спадщини може бути сформоване на основі результатів наукових досліджень вітчизняних вчених. Інформація, що отримується в ході моніторингів, передбачених чинним законодавством, повинна доповнюватися даними оперативного контролю за станом нерухомих пам'яток, розташованих на територіях регіонів. Реалізація заходів з оперативного контролю за регіональними фондами нерухомої культурної спадщини є, одним із завдань органів виконавчої влади регіонів.

Ще одним дієвим інструментом інформаційного забезпечення процесів збереження та використання фондів нерухомої культурної спадщини регіонів є статистичне спостереження.

Статистичне спостереження за фондами нерухомої культурної спадщини регіонів здійснюється Державною службою статистики України спільно з Міністерством культури України. Слід відмітити, що через свою недостовірність і недостатність статистичні дані, що отримуються цими відомствами, не задовольняють потребам користувачів інформації про об'єкти культурної спадщини і соціально-економічні стосунки, пов'язані з їх збереженням і використанням.

У основі недостатності статистичних даних про фонди нерухомої культурної спадщини регіонів лежать дві обставини - українське мале число спостережувальних характеристик пам'ятникових об'єктів і відсутність суцільного безперервного статистичного спостереження за соціально-економічними відношеннями, що виникають з приводу збереження і використання нерухомих пам'яток історії і культури.

Система статистичного спостереження потребує розвитку і вдосконалення. У зв'язку з цим, діяльність органів державної влади має бути спрямована, в першу чергу, на організацію робіт по формуванню науково-методичної основи таких спостережень. Формування науково-методичної бази припускає постанову цілей статистичного спостереження,

встановлення його об'єктів і одиниць, розробітку інструментарію спостереження і формування його програми. Наступним етапом діяльності органів державної влади повинне стати впровадження науково-методичних розробок в практику діяльності Державної служби статистики України.

Не менш важливим інструментом інформаційного забезпечення, є механізм її надання користувачам. Він є сукупністю організаційних структур, що реалізують функції з інформаційного забезпечення, форм подачі інформації про регіональні фонди нерухомої культурної спадщини і соціально-економічних стосунків, виникаючих з приводу збереження і використання будівель та споруд, каналів поширення інформації (засоби масової інформації, Internet - сайти) і порядку її надання.

Таким чином, першочерговим практичним завданням у сфері вдосконалення інформаційного забезпечення процесів збереження і використання фондів нерухомої культурної спадщини регіонів є завершення робіт по формуванню єдиного державного реєстру об'єктів культурної спадщини.

Література:

1. Коваленко О. В. Сучасні теоретичні підходи до класифікації культурних цінностей. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. «Економічні науки»*. Херсон: ХДУ, 2014. № 7, ч. 5. С. 125–127.
2. Курило Т. В. Становлення і розвиток законодавства про охорону культурної спадщини в Україні: історико-правове дослідження : дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01.К., 2003. 222 с
3. Опалько Ю.В. Збереження культурно-історичної спадщини в сучасній Україні: проблеми та перспективи. *Гуманітарний розвиток*. 2007. № 1(2). URL : <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/2/2-3-Opalko.pdf>.